

Hoofdstuk

Een

Olympia Crawford Rubinstein zoefde op een zonnige ochtend in mei door de keuken van het herenhuis waarin ze met haar gezin woonde. Het huis stond in Jane Street in New York, dicht bij het vleesverwerkingsdistrict van de West Village. Het was allang een modieuze buurt geworden met voornamelijk moderne appartementsgebouwen met portiers, en oude, gerenoveerde herenhuizen. Olympia maakte de lunch klaar voor haar vijfjarige zoontje Max. De schoolbus zou hem over een paar minuten afzetten. Hij zat op de kleuterschool in Dalton, en op vrijdag had hij maar een halve dag school. Ze nam vrijdags altijd vrij om de dag met hem door te brengen. Hoewel Olympia drie kinderen uit haar eerste huwelijk had, was Max het enige kind van haar en Harry.

Olympia en Harry hadden het huis zes jaar geleden, toen ze in verwachting was van Max, laten restaureren. Voor

die tijd hadden ze in haar appartement op Park Avenue gewoond, waarin ze na haar scheiding met haar drie kinderen had gewoond. Ze had Harry Rubinstein een jaar na haar scheiding ontmoet, en nu waren zij en Harry al dertien jaar getrouwd. Pas na acht jaar kwam Max, die aanbeden werd door zijn ouders, zijn broer en zijn zussen. Het was een liefdevol, grappig, blij kind.

Olympia was partner in een beroemd advocatencollectief, gespecialiseerd in burgerlijk recht en processen tegen, of uit naam van een groep. De zaken die ze het liefst deed, en waar ze zich ook het meest op toelegde, waren zaken die te maken hadden met discriminatie of het misbruik van kinderen, in welke vorm dan ook. Ze had naam gemaakt op haar gebied. Ze was vijftien jaar geleden, na haar scheiding, rechten gaan studeren en was twee jaar later met Harry getrouwd. Hij was toen een van haar docenten aan de universiteit van Columbia, en nu rechter bij het federale hof van appel. Hij was onlangs genomineerd voor een zetel bij het hooggerechtshof. Uiteindelijk was de keuze niet op hem gevallen, maar het scheelde niet veel, en zij en Harry hoopten dat hij de volgende keer als er een vacature was de baan wel zou krijgen.

Zij en Harry hadden dezelfde meningen, waarden en passies – ook al hadden ze een totaal verschillende achtergrond. Hij kwam uit een orthodox-joods gezin, en zijn beide ouders hadden als kind de holocaust overleefd. Zijn moeder was op haar tiende van München naar Dachau getransporteerd en had daar haar hele familie verloren. Zijn vader was een van de weinige overlevenden van Auschwitz. Ze hadden elkaar na de oorlog in Israël ontmoet. Ze trouwden toen ze nog tieners waren, verhuisden naar Lon-

den en van daar naar Amerika. Ze hadden beiden hun hele familie verloren en hun enige zoon werd het middelpunt van al hun energie, hun dromen en hun hoop. Ze hadden hun hele leven gewerkt als slaven om hem een goede opleiding te kunnen geven. Zijn vader werkte als kleermaker en zijn moeder als naaister in de ateliers van Lower East End, en uiteindelijk op Seventh Avenue in wat later de kledingbuurt werd genoemd. Zijn vader was vlak na het huwelijk van Olympia en Harry overleden. Harry betreurde het nog het meest dat zijn vader Max niet had gekend. Harry's moeder, Frieda, was een sterke, intelligente, liefdevolle vrouw van zesenzeventig, die haar zoon een genie, en haar kleinzoon een wonderkind vond.

Olympia was van haar degelijke anglicaanse achtergrond overgegaan op het judaïsme toen ze met Harry trouwde. Ze bezochten de liberale synagoge en elke vrijdagavond stak Olympia de kaarsen aan voor de sabbat, wat Harry elke keer opnieuw ontroerde. Het stond voor Harry vast, en zelfs voor zijn moeder dat Olympia een schitterende vrouw was, een geweldige moeder voor al haar kinderen, een buitengewone advocaat en een fantastische echtgenote. Harry was, net als Olympia, eerder getrouwd geweest, maar had uit dat huwelijk geen kinderen. Olympia zou in juli vijfenveertig worden en Harry was drieënvijftig. Ze pasten in elk opzicht goed bij elkaar ondanks dat verschil in achtergrond. Zelfs fysiek waren ze een interessante combinatie. Zij had blond haar en blauwe ogen, hij was donker met donkerbruine ogen; zij was klein en tener, hij een beer van een man met een vlotte glimlach en makkelijk in de omgang. Olympia was terughoudend en ernstig, hoewel ze wel gemakkelijk in de lach schoot, vooral als het

veroorzaakt werd door Harry of door haar kinderen. Ze was een bijzonder plichtsgetrouwe en liefdevolle schoondochter voor Harry's moeder, Frieda.

Olympia's achtergrond was volkomen anders dan die van Harry. De familie Crawford was een illustere en bijzonder chique New Yorkse familie met adellijke voorouders die zich al generaties lang door het huwelijk verbonden hadden met Astors en Vanderbilts. Er waren gebouwen en academische instituten naar hen vernoemd, en hun 'cottage', waar ze hun zomers doorbrachten, was een van de grootste in Newport, Rhode Island. Het familiefortuin was geslonken tot bijna niets tegen de tijd dat haar ouders stierven toen zij op college was. Ze was gedwongen geweest de 'cottage' en het omringende landgoed te verkopen om hun schulden en belasting te betalen. Haar vader had nooit echt gewerkt, en zoals een van de verre familieleden na zijn dood zei: 'Hij heeft kans gezien van een groot fortuin een klein fortuin te maken.' Toen ze hun bezit had verkocht en alle schulden had betaald, was er gewoon geen geld meer, alleen heel veel blauw bloed en aristocratische connecties. Ze had net genoeg om haar school te betalen en een reservepotje te maken dat later van pas kwam voor haar rechtenstudie.

Een halfjaar nadat zij haar diploma had gehaald van Vassar, en hij van Princeton, trouwde ze met haar schoolliefde, Chauncey Bedham Walker iv. Hij was charmant, knap, vrolijk, aanvoerder van de roeiploeg en speelde polo, en toen ze elkaar ontmoetten, was Olympia natuurlijk zeer onder de indruk. Ze werd halsoverkop verliefd op hem, en het enorme fortuin van zijn familie interesseerde haar geen spat. Ze was zo verliefd op Chauncey dat ze niet in de ga-

ten had dat hij te veel dronk, voortdurend speelde, steeds naar andere meisjes keek, en veel te veel geld uitgaf. Hij ging bij de investeringsbank van zijn familie werken en deed waar hij zin in had, wat uiteindelijk tot resultaat had dat hij zo min mogelijk naar zijn werk ging, vrijwel helemaal geen tijd aan haar besteedde, en affaires met massa's vrouwen had. Toen ze eindelijk begreep hoe het zat, hadden ze al drie kinderen. Charlie werd twee jaar na hun bruiloft geboren, en de identieke tweelingzusjes, Virginia en Veronica, drie jaar later. Toen zij en Chauncey na zeven jaar huwelijk uit elkaar gingen, was Charlie vijf, de tweeling twee, en Olympia negenentwintig jaar.

Zodra ze gescheiden waren gaf hij zijn baan bij de bank op, ging bij zijn grootmoeder, dé toonaangevende societydame van Newport en Palm Beach, wonen en hield zich alleen nog bezig met polo en achter de vrouwen aan zitten.

Een jaar later trouwde Chauncey met Felicia Weatherton, die perfect bij hem paste. Ze bouwden een huis op het landgoed van zijn grootmoeder dat hij uiteindelijk erfde, vulden de stallen met nieuwe paarden, en kregen drie dochters in vier jaar tijd. Een jaar nadat Chauncey met Felicia trouwde, trouwde Olympia met Harry Rubinstein, wat Chauncey niet alleen belachelijk, maar vooral ontstellend vond. Hij was met stomheid geslagen toen hun zoon, Charlie, hem vertelde dat zijn moeder zich had bekeerd tot het joodse geloof. Hij was al eerder net zo geschokt geweest toen Olympia rechten ging studeren, en alles bij elkaar bewees voor hem – iets waar Olympia allang achter was – dat ze ondanks hun gelijksoortige achtergrond niets gemeen hadden en nooit zouden hebben. Met het

ouder worden gingen de denkbeelden die in haar jeugd normaal hadden geleken, haar steeds meer tegenstaan. Vrijwel al Chaunceys waarden, of het gebrek daaraan, waren een gruwel voor haar.

De vijftien jaar sinds hun scheiding waren jaren van een wankel wapenstilstand geweest met af en toe een oorlogje, meestal over geld. Hij betaalde behoorlijk voor hun drie kinderen, hoewel niet royaal. Ondanks wat hij van zijn familie had geërfd, was Chauncey krenterig tegenover zijn eerste gezin, en heel wat scheutiger voor zijn tweede vrouw en hun kinderen. Hij had er bij Olympia op aangedrongen dat ze haar kinderen er nooit toe zou aanzetten joods te worden. Dat was absoluut geen punt. Dat was ze helemaal niet van plan. Olympia's bekering was een persoonlijke beslissing geweest, iets tussen haar en Harry. Chauncey was een uitgesproken antisemiet. Harry vond Olympia's eerste man aanmatigend, arrogant en waardeloos. Behalve het feit dat hij de vader van haar kinderen was en dat ze van hem gehouden had toen ze met hem trouwde, was het voor Olympia de laatste vijftien jaar onmogelijk om iets tot zijn verdediging aan te voeren. Vooroordeel was Chaunceys tweede natuur. Er was absoluut niets politiek corrects aan hem of Felicia, en Harry verafschuwde hem. Ze vertegenwoordigden alles wat hij verfoeide, en hij begreep niet hoe Olympia hem ook maar tien minuten had kunnen tolereren, laat staan zeven jaar. Mensen als Chauncey en Felicia, de hele hiërarchie van de society van Newport, en alles waar het voor stond, waren een raadsel voor Harry. Hij wilde er niets over horen, en als Olympia een enkele keer iets wilde uitleggen, was dat verspilde moeite.

Harry adoreerde Olympia, haar drie kinderen en hun zoon

Max. In sommige opzichten leek haar dochter Veronica eerder Harry's dochter dan die van Chauncey. Ze hadden dezelfde linkse, sociaal verantwoorde denkbeelden. Virginia, haar tweelingzus, had veel meer van hun Newport-achtergrond en was veel frivoler dan haar tweelingzus. Charlie, hun oudere broer, studeerde theologie aan Dartmouth en dreigde predikant te worden. Max was een heel apart wezen, een wijs mannetje dat volgens zijn grootmoeder precies op haar eigen vader leek, die rabbi was geweest in Duitsland voor hij naar Dachau werd gestuurd, waar hij zoveel mogelijk mensen had geholpen voor hij werd omgebracht, samen met de rest van zijn familie.

Olympia moest altijd huilen als ze de verhalen over Frieda's jeugd en het verlies van al haar dierbaren hoorde. Frieda Rubinstein had aan de binnenkant van haar linkerarm een getatoeëerd nummer, een constante herinnering aan de jeugd die de nazi's van haar hadden gestolen. Vanwege dat nummer had ze haar hele leven lange mouwen gedragen, en dat deed ze nog steeds. Olympia kocht vaak mooie zijden blouses en truien met lange mouwen voor haar. Er bestond een band van genegenheid en respect tussen de twee vrouwen, die in de loop der jaren steeds hechter werd. Olympia hoorde de post door de brievenbus in de voordeur vallen, ging die halen, gooide alles op tafel en ging verder met de lunch voor Max. Op bijna hetzelfde moment hoorde ze de deurbel. Max was thuis uit school en ze verheugde zich op de middag met hem. De vrijdagen die ze samen doorbrachten, waren altijd bijzonder. Olympia wist dat ze het beste van twee werelden had, een carrière waarvan ze hield en die haar voldoening gaf, en een gezin dat de kern en het middelpunt van haar emotionele

bestaan vormde. Ze leken elkaar te versterken en aan te vullen.

Olympia ging die middag met Max naar voetbaltraining. Ze vond het heerlijk om haar vrije tijd door te brengen met haar kinderen. De tweeling zou later die dag thuis komen, na hun eigen schoolactiviteiten, die in hun geval bestonden uit softbal, tennis, zwemmen en, indien mogelijk, jongens. Dat laatste was vooral Virginia's hobby. Veronica was net als haar moeder wat gereserveerder, schuchterder, en ze was ontzettend kieskeurig over met wie ze omging. Officieel was Virginia de populairste van de twee, en Veronica de betere leerling. Beide meisjes waren toegelaten tot Brown in de herfst, en deden eindexamen in juni.

Charlie was toegelaten tot Princeton, net als zijn vader en drie generaties Walkers voor hem, maar hij had besloten om in plaats daarvan naar Dartmouth te gaan waar hij ijs-hockey speelde, en Olympia bad dat hij desondanks zou afstuderen mét tanden in zijn mond. Hij zou over een week thuiskomen voor de zomer en zou, nadat hij zijn vader, stiefmoeder en drie halfzusjes in Newport had bezocht, op een kamp in Colorado les gaan geven in paardrijden en het verzorgen van de paarden. Hij had zijn vaders liefde voor de ruitersport geërfd, was goed in polo, maar hield toch meer van de ongedwongen kanten van de sport. De hele zomer paardrijden en kinderen lesgeven leek hem wel leuk, en Olympia en Harry waren het daarmee eens. Het enige wat zijn stiefzoon naar Harry's idee niet moest doen, was de zomer verbeuzelen met party's, zoals zijn vader in Newport. Harry vond Chaunceys hele levensstijl, en iedereen die daarbij betrokken was, tijdverspilling. Het deed

hem altijd plezier te zien dat Charlie heel wat meer inhoud en hart had dan zijn vader. Hij was een prima jongeman met een goed verstand, een warm hart en degelijke principes en meningen.

De meisjes gingen met vrienden naar Europa, een cadeau voor hun diploma, en Olympia, Harry en Max zouden hen in augustus in Venetië treffen. Daarna gingen ze met z'n allen per auto via Umbrië en het Comomeer naar Zwitserland waar Harry verre familie had. Olympia verheugde zich op de reis. Kort na hun terugkeer zou ze de meisjes naar Brown brengen, en dan was er alleen nog maar Max met haar en Harry. Het huis leek tegenwoordig al zo stil, nu Charlie weg was. Het vertrek van de meisjes zou echt een verlies voor haar zijn. Ze waren nu al bijna nooit thuis, met de diploma-uitreiking en de vrijheid zo dichtbij. Ze had Charlie al zo gemist de afgelopen drie jaar. Het speet haar dat zij en Harry niet hadden besloten meer kinderen te nemen, maar met bijna vijfenveertig zag ze zichzelf niet weer opnieuw beginnen met luiers en alles wat daarbij hoorde. Die tijd was voor haar voorbij en Max, die hen nog nader tot elkaar had gebracht, leek een ongelooflijk geschenk.

Zodra Olympia de bel hoorde holde ze naar de deur om open te doen, en daar stond Max in alle glorie van een vijfjarige, met een brede, vrolijke grijns terwijl hij zijn armen om zijn moeders nek sloeg en haar een pakkerd gaf, zoals hij altijd deed wanneer hij haar zag. Hij was een blijmoedig, liefdevol jongetje.

'Het was een geweldige dag, mama!' zei hij enthousiast. Max vond alles in het leven geweldig: zijn ouders, zijn zussen, zijn broer, die hij zelden zag maar op wie hij dol was,

zijn grootmoeder, de sporten die hij beoefende, de films die hij zag, het eten dat zijn moeder hem voorzette, zijn juf en zijn vriendjes op school. ‘We kregen taartjes omdat Jenny jarig was! Met chocolade en stróóisel!’ Hij zei het alsof het een heel bijzondere gebeurtenis was, hoewel Olympia wist, omdat ze wel eens als vrijwilliger in zijn kleuterklasje hielp, dat er vrijwel elke week een verjaardag was, mét chocoladetaartjes en strooisel. Maar voor Max was elke dag, en alles wat daarin gebeurde, geweldig en nieuw.

‘Dat klinkt heerlijk.’ Ze keek hem stralend aan en zag dat zijn hele t-shirt vol verfspatten zat. Hij gooide zijn sweat-shirt op een stoel, en ze zag dat zijn tennisschoenen ook vol verf zaten. Max deed alles met volle overgave. ‘Hebben jullie geschilderd vandaag?’ vroeg ze, terwijl ze aan de grote ronde tafel ging zitten waaraan het gezin de meeste maaltijden gebruikte. Er was wel een mooie eetkamer, met veel geërfd antiek, maar die gebruikten ze alleen maar voor de zeldzame dinertjes die ze gaven, en op feestdagen zoals Kerstmis, Chanoeka, Pascha en Thanksgiving. Ze vierden zowel de joodse als de christelijke feestdagen, dat vonden ze eerlijk tegenover al hun kinderen. Ze wilden dat ze begrip en respect toonden voor beide tradities. In het begin had Olympia’s schoonmoeder daar nogal wantrouwig tegenover gestaan, maar nu moest ze stiekem toegeven dat ze het wel leuk vond, ‘voor de kinderen’. De keuken was het middelpunt van het familieleven, en het zenuwcentrum van Olympia’s activiteiten. Er stond een klein bureau in de hoek, met een computer en constant een gevaarlijk hoog oprijzende stapel papieren waarvan de meeste met de familie te maken hadden. Ze had boven, naast de slaapka-

mer, nog een kleine kamer die ze als kantoor gebruikte op vrijdagochtend, en af en toe 's avonds als ze een grote zaak had en werk mee naar huis had genomen. Meestal probeerde ze haar praktijk op kantoor te laten en richtte ze haar aandacht op de kinderen als ze thuis was. Maar het goochelen met beide levens viel niet altijd mee. Harry en de oudere kinderen bewonderden haar om hoe goed ze dat deed. Max leek het niet te merken. Alles wat er in huis gebeurde was gericht op het gezin en niet op haar juridische werk. Ze deed haar best om die twee werelden gescheiden te houden. Ze praatte zelden over haar werk met haar kinderen, alleen als ze ernaar vroegen. Thuis praatte ze liever over wat zij deden. En ze had alleen maar een oppas voor Max gedurende de uren dat ze aan het werk was, en geen minuut langer. Ze vond het heerlijk om met hem samen te zijn en genoot van elke minuut.

‘Hoe wist je dat we vandaag geschilderd hebben?’ vroeg Max, terwijl hij een hap nam van de kalkoensandwich die ze voor hem had gemaakt. Ze deed dat precies zoals hij het lekker vond, met de juiste hoeveelheid mayonaise en zijn favoriete chips. Haar moederlijke vaardigheden waren van hoog niveau en wat Max betrof top. Haar man en de drie andere kinderen waren het daarmee eens. Ze kon lekker koken, was een liefhebbende moeder, en ze was altijd beschikbaar om naar hun problemen te luisteren en die op te lossen. Ze was op de hoogte van bijna alles wat ze deden. Geheimen verklapte ze nooit, en ze gaf behoorlijk goed advies als het om romantische problemen ging, althans volgens Virginia. Veronica sprak meestal niet over haar verliefdheden, en Charlie ook niet. Hij hield zijn relaties in college voor zichzelf, net zoals hij had gedaan toen

hij nog thuis was en naar school ging. Charlie was altijd discreet en erg op zichzelf geweest. Harry zei dat hij een 'mensch' was, een integere en hoogstaande man. Soms zei hij dat Olympia ook een 'mensch' was, ook al was ze een vrouw. Ze wist dat dat van hem een echt compliment was. 'Ik heb bovennatuurlijke gaven,' zei Olympia in antwoord op Max' vraag. Glimlachend keek ze in de donkerbruine ogen, die zo op die van zijn vader leken. Zijn haar was donker en glanzend, het was haast blauw te noemen. 'Het kan ook zijn dat de verf op je shirt me een beetje op weg hielp.' Ze zei niets over de schoenen, en ze was er zeker van dat hij het niet gemerkt had. Max was dol op tekenen en schilderen en was ook een verwoed lezer, net als Charlie en Veronica. Om Virginia haar leesopdrachten voor school te laten doen was een constant gevecht. Ze vond dat ze belangrijker dingen te doen had, zoals e-mailen met haar vriendinnen, telefoneren of naar MTV kijken.

'Wat betekent bovennatuurlijk ook weer?' Max trok een nadenkend gezicht terwijl hij op een mondvol chips zat te kauwen. Hij probeerde zich de betekenis van het woord te herinneren, maar slaagde daar niet in. Voor zijn leeftijd beschikte hij over een groot vocabulaire.

'Bovennatuurlijk. Het betekent dat ik weet wat je denkt,' legde ze uit terwijl ze probeerde niet te lachen. Hij was zo verdomd schattig.

'Ja.' Hij knikte met een blik vol bewondering. 'Dat weet je altijd. Ik denk dat alle moeders dat weten.' Voor hem was het vanzelfsprekend dat ze alles wist.

Olympia was van mening dat vijf een geweldige leeftijd was. Telkens als een van de meisjes haar vertelde wat een monster ze was, had ze nog steeds Max om haar te verze-

keren dat ze foutloos was. Dat was geruststellend, en dat was het zeker de afgelopen paar jaar geweest, terwijl de tweeling haar weg zocht door de klippen en gevaren van de puberteit. Met name Virginia, die het geregeld oneens was met haar moeder, vooral als het ging over dingen die ze niet mocht. De heftige debatten die Veronica met haar voerde, gingen over grotere zaken, meer over de ellende en de onrechtvaardigheid in de wereld.

Olympia vond dat opgroeiende meisjes, zacht uitgedrukt, heel wat moeilijker te hanteren waren dan kleine jongetjes, of zelfs dan hun oudere broer, die altijd rustig en gemakkelijk en buitengewoon redelijk was geweest. Charlie was de onderhandelaar en vreedstichter van de familie. Hij wilde dat iedereen goed met elkaar omging, vooral de twee takken van zijn uitgebreide familie. Hij begreep vaak de standpunten van zowel zijn vader als zijn moeder, die nogal uiteenlopend waren, en kwam dan tussenbeide. En als een van zijn zusjes ruzie had met hun moeder, was het Charlie die onderhandelde en de vrede herstelde. Veronica was het heethoofd en de rebel van de familie met soms nogal gewaagde politieke opvattingen, en Virginia was, volgens haar tweelingzus, de afwijking in het gezin. Virginia hield zich over het algemeen meer bezig met haar uiterlijk en haar liefdesleven dan met diepgaande sociale of politieke kwesties. Veronica en Harry hadden 's avonds lange, verhitte discussies, hoewel hun meningen meestal verbluffend overeenkwamen. Virginia had heel andere interesses dan haar zus, en kon uren verdiept zijn in modebladen of de roddels over Hollywood lezen. Ze zei dat ze model wilde worden of naar de toneelschool wilde. Veronica wilde, net als Harry en haar

moeder, rechten gaan studeren, en daarna misschien in de politiek gaan.

Charlie had zijn toekomst nog niet bepaald, hoewel hij nog maar een jaar te gaan had. Hij dacht erover om meteen na zijn studie bij de bank van zijn vaders familie te gaan werken, of misschien nog een jaar studeren in Europa. Max was de mascotte van het gezin en hij wist op momenten van spanning iedereen aan het lachen te maken. Ze konden het dan ook niet laten om hem elke keer als ze hem zagen even te knuffelen. Zowel zijn zussen als zijn broer waren stapel op hem. Max had nog nooit iemand ontmoet die hem niet leuk vond. Hij vond het heerlijk om bij zijn moeder in de keuken te zijn, zomaar voor de lol op de grond te liggen, te tekenen of dingen te bouwen met lego als zij aan het bellen was. Hij was makkelijk bezig te houden. Hij was haast altijd blij. Hij hield van alles op de wereld, vooral van de mensen die erop woonden. Olympia gaf hem een ijslolly van echt vruchtensap en een koekje, schonk voor zichzelf een glas ijsthee is, en nam de post door. Het was de afgelopen week lekker warm weer geweest, wat voor iedereen een verademing was. Eindelijk was het lente. Het warme weer liet altijd te lang op zich wachten wat haar betrof. Ze haatte de lange winters in het oosten. Tegen mei was ze de warme jassen, laarzen, winterkleren, wanten en de sneeuwstormen die zomaar opdoken in april, spuugzat. Ze kon nauwelijks wachten op de zomer en hun reis naar Europa. Zij, Max en Harry gingen voor twee weken naar Zuid-Frankrijk voor ze de meisjes in Venetië zouden ontmoeten. Tegen die tijd zou ze graag de verzengende zomerhitte van New York ontvluchten. Max ging tot hun vertrek naar een dagopvang, waar hij

zich naar hartenlust met tekenen en schilderen kon bezighouden.

De restanten van Max' ijslolly dropen via zijn kin op zijn shirt terwijl hij zijn koekje at. Zijn moeder bekeek het laatste poststuk van de stapel en zette haar ijsthee neer. Het was een grote, ecru envelop die eruitzag als een invitatie voor een bruiloft, maar ze kon helemaal niemand bedenken die bij haar weten ging trouwen. Ze scheurde de envelop open, terwijl Max een liedje begon te neuriën dat hij op school had geleerd, en zag dat het geen uitnodiging was voor een trouwerij, maar voor een bal dat gehouden zou worden in december, een heel bijzonder bal. Het was een invitatie voor het zeer elitaire debutantenbal waar ze zelf op haar achttiende ook was geïntroduceerd in de society. Het heette *The Arches* naar de chique naam en vorm van het landgoed van de Astors waar het oorspronkelijk gehouden werd. Het landgoed was allang verdwenen, maar de naam had de jaren overleefd. Een aantal van de meest aristocratische families van de stad had het evenement aan het einde van de negentiende eeuw georganiseerd. De opzet van het debutantenbal was toen: het introduceren van jonge vrouwen in de society met als doel het vinden van een echtgenoot. In de honderdvijfentwintig jaar sinds de oprichting was de doelstelling van het bal uiteraard veranderd. De meisjes van nu verschenen lang voor ze achttien werden al in de 'society' en werden niet langer afgezonderd in klaslokalen. Tegenwoordig was het bal meer een heel speciaal sociaal gebeuren, een soort overgangsrите, en de bedoeling ervan ging niet verder dan plezier hebben in de zogenaamd chique kringen, en de gelegenheid om voor één speciale avond een prachtige witte avondjurk

te dragen. Het leek wel een beetje op een bruiloft met allerlei ouderwetse tradities, zoals de reverence die de meisjes maakten als ze door een poort van bloemen de balzaal betraden, de eerste officiële dans met hun vader, altijd een waardige, gracieuze wals, net zoals in Olympia's tijd en lang daarvoor. Het was een opwindend moment in het leven van de jonge meisjes die waren uitgenodigd, om hun debuut te maken op The Arches, en de meesten van hen zouden de herinnering hun leven lang koesteren, tenminste, als er niemand stomdronken werd, niemand ruzie kreeg met haar begeleider en er vóór de presentatie niet iets vreselijks gebeurde met een van de jurken. Behoudens kleine ongelukjes was het een leuke avond en, toegegeven, ook nogal ouderwets en elitair, maar het deed niemand kwaad. Olympia had nog steeds prettige herinneringen aan haar eigen debuut en had altijd aangenomen dat haar dochters ook naar het debutantenbal zouden gaan.

Ze wist heus wel dat het volkomen onbelangrijk was in het hele wereldgebeuren, maar ook hoe leuk het kon zijn voor de meisjes die eraan deelnamen. Het was een onschuldige, hoewel enigszins frivole mijlpaal in een meisjesleven. Ze wist ook dat Chauncey verwachtte dat de meisjes het zouden doen, en ontsteld zou zijn als ze niet gingen. In tegenstelling tot Olympia vond hij, om foute redenen, de introductie van een meisje op het debutantenbal van het grootste belang. Ze was er zeker van dat Veronica zou tegensputteren, en dat Virginia zo opgewonden zou zijn dat ze meteen zou willen gaan winkelen.

Niemand werd meer verondersteld een echtgenoot te vinden op deze bals, hoewel in zeldzame gevallen op die avond een serieuze romance ontstond die jaren later tot een brui-

loft zou leiden. De meisjes werden over het algemeen begeleid door broers of neven of jongens met wie ze op school hadden gezeten. Het werd als vragen om problemen beschouwd het zeven maanden van tevoren aan een vriendje te vragen. Op die leeftijd, vlak voor er naar college gegaan werd, duurden romances meestal niet tot december, hoe hevig ze in juli ook waren. De hele bedoeling van de avond was nu het opslaan van een sprookjesachtige herinnering die ze altijd konden bewaren, en plezier hebben terwijl ze dat deden. Olympia was niet verbaasd, maar toch verheugd dat ze waren gevraagd. Ze had zich de laatste jaren dermate gedistantieerd van het societygebeuren dat er een vage, maar onwaarschijnlijke mogelijkheid was dat de meisjes van de lijst geschrapt waren. Beide meisjes gingen naar Spence, een school waarvan veel meisjes debutantes werden in de winter van hun eerste jaar op college. Er waren natuurlijk andere opties, en andere debutantenbals voor de iets minder adellijke meisjes. Maar The Arches was altijd gezien als het ultieme debutantenbal van de New Yorkse society.

Olympia had zevenentwintig jaar geleden haar debuut gemaakt, zoals haar moeder en beide grootmoeders voor haar, en weer veel eerder haar overgrootmoeders. Het was een traditie en ze ging er samen met haar dochters van genieten, ongeacht hoe de wereld en de gemeenschap in zijn geheel, en ook haar eigen wereld, intussen veranderd was. Tegenwoordig werkten vrouwen, mensen trouwden later dan ooit, en het was volkomen acceptabel helemaal niet te trouwen. En wat Olympia betrof had blauw bloed of de society niets te maken met wie je trouwde. Ze wilde alleen maar dat haar dochters met een goede, degelijke, be-

trouwbaar, intelligente man zouden trouwen die hen goed zou behandelen. Bij voorkeur een man als Harry, en niet zo een als hun vader. Nee, het bal was voornamelijk een excuus om er mooi uit te zien, lange witte handschoenen en een prachtige witte avondjurk te dragen, vaak de eerste die de debutantes ooit aan hadden gehad. Het zou leuk zijn om Veronica en Virginia te helpen bij het uitzoeken van een jurk, vooral omdat ze wist dat de keuze van de meisjes heel verschillend zou zijn, zoals bij alles. Met een tweeling naar het debutantenbal gaan zou de pret voor haar verdubbelen. Ze zat met een dromerige glimlach bij de herinnering aan het verleden naar de invitatie te staren, terwijl Max naar haar zat te kijken. Hij zag zijn moeder niet vaak met zo'n blik op haar gezicht. Ze voelde zich haast weer een jong meisje terwijl de herinneringen aan haar eigen debuut bij haar terugkwamen, en Max bekeek haar met belangstelling. Hij begreep dat ze aan iets dacht wat haar blij maakte.

'Wat is dat, mam?' vroeg Max. Hij veegde het druivensap van zijn kin met zijn hand en veegde die vervolgens af aan zijn jeans in plaats van aan het servet.

'Het is een invitatie voor je zussen,' zei ze, en ze schoof hem terug in de envelop. Ze bedacht dat ze het comité een duplicaat van de uitnodiging moest vragen zodat ze voor elk van de meisjes een album kon maken, net zoals zij er een van haar eigen debuut had, en dat nu weggestopt lag in de boekenkast boven. Op een dag zou het leuk zijn om het te hebben en het met hun eigen dochters te bekijken. De tweeling had haar album vaak bekeken toen ze klein waren. Virginia zei altijd, toen ze ongeveer Max' leeftijd had dat hun mama eruitzag als een sprookjesprinses.

‘Is het een uitnodiging voor een verjaardagsfeestje?’ Max keek haar nieuwsgierig aan.

‘Voor een debutantenbal, waar meisjes naar buiten treden,’ verklaarde ze. ‘Dat is een groot feest waarop je een prachtige witte jurk draagt.’ Zoals ze het zei klonk het als iets sprookjesachtigs, zoals Assepoester voor een avond naar het bal mag, wat het eigenlijk ook was.

‘Waar treden ze dan uit?’ vroeg Max met een verbaasd gezicht en zijn moeder lachte.

‘Dat is een goede vraag. Je komt niet echt ergens uit. Vroeger kwamen meisjes uit hun huis om een man te vinden. Nu gaan ze gewoon naar een feest en hebben plezier.’

‘Gaan Ginny en Ver trouwen?’ Max keek bezorgd. Hij wist dat ze weggingen naar college, maar trouwen leek hem heel wat heftiger.

‘Nee, schat. Ze gaan zich gewoon heel mooi aankleden en dan naar een feest. Papa en ik gaan ook om te kijken. Papa zal met ze dansen en hun eigen vader ook. Oma Frieda gaat ook mee en dan komen we allemaal weer thuis.’

‘Dat klinkt saai,’ zei hij prozaïsch. ‘Naar zijn idee waren verjaardagspartijtjes heel wat leuker. ‘Moet ik ook mee?’

‘Nee. Alleen grote mensen.’ Volgens de traditie van het evenement werden personen die de debuutleeftijd nog niet hadden bereikt, niet toegelaten. Ze verwachtte dat een van hen Charlie als begeleider zou willen, maar ze had geen idee wie de andere mee zou vragen. Waarschijnlijk een van hun vrienden. Dat moesten zij maar uitmaken. Ze vermoedde dat Veronica Charlie zou kiezen, en dat Ginny een vriend zou vragen. Ze hadden vier weken de tijd om te reageren, maar er was geen reden om te wachten. Ze zou de cheque volgende week opsturen. Het inschrijfgeld

was laag en ging naar een daartoe aangewezen liefdadige instelling. Het was niet mogelijk om je in te kopen voor het bal. Het ging niet om geld, het ging erom gevraagd te worden, ofwel vanwege overerving, zoals in het geval van haar dochters, of vanwege iemands adellijke voorvaderen en connecties, wat voor haar dochters ook gold, hoewel Olympia er nooit prat op ging hoe hoog haar familie op de sociale ladder stond. Voor hen was het gewoon een feit, iets wat bij hun geschiedenis en hun leven hoorde. Ze dacht er zelfs nooit over na. Ze was veel trotser op haar eigen gezin en hun prestaties dan op het ‘blauwe bloed’ van haar familie.

Max ging naar boven om in zijn kamer te spelen. Harry belde en zei dat hij laat thuis zou komen. Hij had na de middagzitting een bespreking met twee andere rechters, en ze kreeg de kans niet om hem over de invitatie te vertellen. Het was leuk, maar ook weer niet zo belangrijk. Ze zou het hem ’s avonds wel vertellen als ze het ook aan de meisjes vertelde. Nu moest ze zich haasten om Max naar voetballen te brengen. Na afloop stopten ze onderweg om boodschappen te doen, en toen zij en Max thuiskwamen waren de meisjes er al. Ze hadden alle twee haast om uit te gaan, elk met een verschillende groep vrienden. Harry kwam nog later thuis dan verwacht, en net toen Olympia stond te koken en de meisjes langs vlogen op weg naar buiten, zei Max dat hij misselijk was en hij begon prompt over te geven.

Het was halftien toen ze hem eindelijk in bed had nadat hij nog twee keer had overgegeven en hij viel meteen in slaap. Harry zei dat hij bekaf was en Olympia zette hun avondeten in de ijskast en nestelde zich naast hem op de

bank in de studeerkamer. Ze had zich twee keer omgekleed en haar haar gewassen en ze zag er afgepeigerd uit, terwijl Harry naar een berg papieren zat te kijken die hij voor het weekend van kantoor mee naar huis had genomen. Hij keek haar met een warme glimlach aan, blij haar te zien en een rustig moment met haar te hebben na een chaotische avond.

‘Welkom in het echte leven.’ Ze keek hem medelijdend aan. ‘Het spijt me van het avondeten.’

‘Ik had toch geen trek. Zal ik iets voor je klaarmaken?’ bood hij grootmoedig aan. Hij hield van koken en was een heel wat creatievere kok dan zij. Zijn specialiteiten waren omelet en Thais eten. Hij was in geval van nood altijd bereid om voor het gezin te koken, vooral als zij door de week opgehouden werd op kantoor, wat zelden voorkwam, of als er iets met een van de kinderen was, zoals vanavond met Max. Ze hadden een oppas voor Max op de dagen dat ze werkte, en zij en Harry deden altijd hun best om van kantoor direct naar huis te komen op die dagen. Maar ze schudde haar hoofd. Zij had ook geen trek. ‘Gaat het weer met Max?’

‘Ik denk het wel. Hij heeft vandaag bij voetbal als een gek rondgerend en een treffer in zijn maag gekregen. Het komt of daardoor, of het is een virus. Ik hoop dat de anderen niet ziek worden.’ Er kon van alles gebeuren met vier kinderen in huis, of nu dan drie, en het griepvirus verspreidde zich razendsnel, ook bij hen. Ze hadden er al jaren mee te maken. In het begin was het een schok geweest voor Harry, maar hij was er inmiddels aan gewend.

Max bleek de volgende ochtend nog steeds ziek te zijn en hij had een lichte koorts, waaruit ze opmaakte dat het griep

was en niet een gevolg van zijn inspanningen bij voetbal. Olympia ging de deur uit om video's voor hem te huren terwijl Harry bij hem bleef. Max sliep het grootste deel van de middag. De meisjes waren bijna het hele weekend uit, en Ginny bleef bij een vriendin slapen. Het waren de laatste loodjes voor hen, de laatste weken van hun laatste schooljaar, en er was veel te beleven.

Het was zondagavond voor iedereen weer thuis was. Max voelde zich prima en iedereen zat aan de keukentafel. Harry en Veronica deden een kaartspelletje met Max, Ginny zat een tijdschrift te lezen en Olympia maakte het avondeten klaar. Ze vond het heerlijk als het hele gezin bij elkaar was en ze allemaal bij zich te hebben als ze stond te koken. Daarom hadden ze een grote, gezellige keuken gemaakt. Voor het eerst in twee dagen dacht ze aan de invitatie die vrijdag was gekomen. Ze haalde net twee kippen uit de oven toen ze naar de tafel keek en het vertelde.

'Meisjes, jullie zijn uitgenodigd voor het debutantenbal in The Arches,' zei ze terloops. Ze pakte een pan gebakken aardappeltjes uit de oven en zette die neer op het keukenblad toen Veronica opkeek. Ze wist wat The Arches was en had die week al verscheidene meisjes van school erover horen praten. Alle invitaties waren verstuurd, en iedereen die was uitgenodigd wist dat inmiddels.

'Stom gedoe,' zei Veronica vol afkeer, terwijl ze Max en Harry nieuwe kaarten gaf. Ze speelden *Go Fish* en tot nu toe had Max, tot zijn grote vreugde, steeds gewonnen. Hij vond het heerlijk om spelletjes van zijn ouders en zussen en broer te winnen.

'Wat zei je net, mam?' vroeg Ginny terwijl ze geïnteresseerd opkeek. Het waren alle twee bloedmooie, blauw-

ogige blondines. Ginny's lange haar viel los over haar schouders, en ze had een beetje make-up op. Veronica droeg het haar in een vlecht, haar gezicht was schoongewassen en ze had geen behoefte aan make-up als ze een kaartspelletje deed met haar stiefvader en haar broertje, of eigenlijk bijna nooit. Hun uiterlijk was identiek, hun stijl duidelijk verschillend. Dat hielp altijd om ze uit elkaar te houden, wat Harry in de loop der jaren erg nuttig was gaan vinden. Als ze hetzelfde gekleed waren geweest en hun haar op dezelfde manier hadden gedragen, was hij in de problemen gekomen. Zonder de aanwijzing van kleren, kapsels of make-up, was hun moeder eigenlijk de enige die wist wie wie was. Zelfs Max vergiste zich wel eens en daar plaagden ze hem mee.

'Ik zei dat jullie allebei zijn uitgenodigd voor het debutantenbal in december in The Arches. De invitatie is van de week gekomen.' Ze keek blij voor hen beiden terwijl ze boter bij de gebakken aardappeltjes deed en de kip aansneed. De sla was al klaar.

'Je verwacht toch niet van ons dat we daarheen gaan, hè?' Veronica trok een misprijzend gezicht toen Olympia knikte, en Virginia liet een brede glimlach zien.

'Wat gaaf, mam! Ik was bang dat ze ons niet zouden vragen. Alle meisjes op school die gaan, hebben hun invitatie al aan het begin van de week gekregen.' Hun vader had jaren geleden al wrevelig opgemerkt dat ze, dankzij hun moeders bekering tot de joodse leer, wel van de lijst geschrapt zouden worden.

'Jullie invitaties zijn vrijdag gekomen, maar omdat Max ziek werd ben ik vergeten het tegen jullie te zeggen,' antwoordde Olympia.

‘Wanneer kunnen we gaan winkelen?’ Dat was uiteraard Ginny, en hun moeder draaide zich met een grijns om. Veronica sprong op en keek haar zus verontwaardigd aan. ‘Winkelen? Ben je gek geworden? Bedoel je dat je deel wilt uitmaken van deze elitaire, discriminerende vertoning? Allemachtig, Ginny, haal je hoofd eens vijf minuten uit die filmblaadjes van je. Ze vragen je niet om voor een dag koningin te worden of om je een prijs te geven, ze vragen je om iedereen die geen traditionele, blanke, protestantse Amerikaan is, te discrimineren, en jezelf volkomen voor schut te zetten in een volkomen waardeloze, ouderwetse traditie.’ Haar ogen schoten vuur en haar zus en haar moeder keken haar stomverbaasd aan. Olympia had wel verwacht dat ze een beetje zou tegensputteren, maar niet dat ze helemaal door het lint zou gaan.

‘Laten we nou niet overdrijven. Niemand heeft je gevraagd je bij een fascistische beweging aan te sluiten, Veronica. Het is maar een debutantenbal.’

‘Wat is het verschil? Zijn er Afro-Amerikanen in The Arches? Hoe zit het met Joden? En met Latijns-Amerikanen of Aziaten? Hoe kun je zo hypocriet zijn, mam? Je bent zelf Joods. Je bent met Harry getrouwd. Als je ons hiertoe dwingt, is het als een klap in zijn gezicht.’ Veronica was buiten zichzelf van gerechtvaardigde verontwaardiging, en Virginia zag eruit alsof ze zou gaan huilen. ‘Niemand geeft Harry een klap in het gezicht. Het is een volmaakt onschuldig debutantenbal waar jullie mooie witte jurken dragen, een reverence maken en jullie je amuseren. En ik heb geen idee wie er nog meer zullen zijn en van welk ras ze zijn. Ik ben al jaren niet meer naar zo’n bal geweest.’

‘Dat is flauwekul, mam. Je weet best dat dit alleen voor de “betere” Amerikaan is, en het is alleen maar bedoeld om mensen buiten te sluiten. Niemand met een geweten zou daaraan mee moeten doen, en ik doe het dan ook niet. Het kan me niet schelen wat jij zegt of wat Ginny doet, ik ga niet.’ Veronica wond zich steeds meer op en Virginia barstte in tranen uit.

‘Rustig nu,’ zei Olympia kalm maar vastberaden, ze was enigszins van haar stuk gebracht door Veronica’s overdreven reactie. Harry zat het geheel met verbazing te bekijken.

‘Mag ik vragen waar we het over hebben? Van wat ik eruit opmaak zijn de meisjes uitgenodigd voor een bijeenkomst van de Ku-Klux-Klan en wil Veronica de invitatie afslaan.’

‘Precies,’ zei Veronica terwijl ze briesend door de keuken liep, en Virginia haar moeder vol ontzetting aankeek.

‘Bedoel je dat we er niet heen kunnen?’ vroeg Ginny paniekerig. ‘Mam, laat haar het niet verpesten... íedereen gaat. Twee meisjes hebben dit weekend al hun jurk gekocht bij Saks!’ Ginny was duidelijk bang dat ze te laat zou komen.

‘Nu zijn jullie alle twee even stil,’ zei Olympia terwijl ze het eten op tafel zette, Virginia een tissue gaf, en probeerde een rust uit te stralen die ze niet voelde. Ze had van geen van beide meisjes zo’n overdreven reactie verwacht. ‘We zullen erover praten. Het gaat verdorie niet over een bijeenkomst van de Ku-Klux-Klan, Veronica. Het is een debutantenbal. Ik ben er geweest, je grootmoeders zijn er geweest en je overgrootmoeders zijn er geweest. En jij zult er, samen met je zus, plezier hebben.’

‘Ik stérf nog liever!’ schreeuwde Veronica tegen haar.

‘Mam, ik wíl erheen!’ zei Ginny. Ze begon nog harder te huilen en sprong ook op van haar stoel.

‘*Echt iets voor jou!*’ schreeuwde Veronica tegen haar zus, en ook zij kreeg tranen in haar ogen. ‘Het is het stomste idee dat ik ooit heb gehoord. Het is beledigend. Het maakt ons tot snobistische, racistische randdebielen! Ik loop nog liever mee in een vredesmars, of ga greppels graven in Appalachia of Nicaragua of weet ik veel waar, dan in een stomme witte jurk te gaan pronken voor een stelletje onbenullige, snobistische mensen met volkomen foute politieke ideeën! Mam,’ zei ze tegen haar moeder met een ijzige blik in haar ogen, ‘ik doe het níét! Het kan me niet schelen wat je met me doet. Ik doe het níét!’ Toen wendde ze zich tot haar zus met een blik van uiterst verontwaardigde weerzin. ‘En als jij wel wilt gaan, ben je naar mijn mening gestóórd!’ Met die woorden stormde ze de keuken uit, en even later hoorden ze haar de deur van haar kamer dichtsmijten, terwijl Ginny midden in de keuken stond te snikken.

‘Dat doet ze nou altijd! Dit mag je niet toelaten, mam! Ze verpest álles!’

‘Ze heeft niet alles verpest. Jullie reageren allebei overdreven. We zullen het over een paar dagen bespreken, als iedereen een beetje gekalmeerd is. Ze trekt wel bij. Laat haar maar even met rust.’

‘Die trékt niet bij,’ zei Ginny met een gekweld gezicht. Ze is een communiste en ik haat haar!’ En met die uitspraak rende ze in tranen de keuken uit. Even later hoorden ze ook haar deur met een klap dichtslaan, en Harry keek zijn vrouw over de tafel heen verbijsterd aan.

‘Mag ik vragen wat er gaande is? Wat zijn The Arches in

godsnaam, en wat is er in de meisjes gevaren?’ Het leek wel of twee van hun kinderen gek waren geworden. Max begon aan zijn gebakken aardappelen en schudde zijn hoofd.

‘Mam wil dat ze een man vinden,’ zei Max simpelweg, ‘en ik geloof dat ze dat niet willen. Ginny misschien wel, want die houdt meer van jongens dan Ver. Volgens mij wil Ver helemaal niet trouwen. Heb ik gelijk, mam?’

‘Nee... ja... nee, natuurlijk niet.’ Olympia zag er verward uit toen ze ging zitten en hen beiden aankeek. ‘Vroeger ging het er wel om een man te vinden, maar nu niet meer,’ legde ze Max nog eens uit. Toen keek ze Harry aan terwijl ze een haarlok uit haar ogen veegde. De keuken leek plotseling veel te warm. De avond was veel verhitte geworden dan ze had verwacht. Ze was zichtbaar van streek vanwege de meisjes. Ze wendde zich tot Harry en probeerde rustiger over te komen dan ze zich voelde. ‘De meisjes zijn uitgenodigd om te debuteren in The Arches. De invitatie is vrijdag gekomen. Ik dacht dat het leuk voor ze zou zijn. Ik heb mijn debuut gemaakt in The Arches, en eerlijk gezegd, Harry, betekent het niet zoveel.’

‘Het spijt me, maar ik snap het nog steeds niet. De enige “arches” die ik ken zijn die bogen van McDonald’s. Waarom maken we ruzie over die twee die naar buiten komen uit McDonald’s? Iets zegt me dat ik een belangrijk stuk informatie mis.’

‘The Arches is een debutantenbal. Het is het oudste en meest gerespecteerde in de stad. In aanzienlijke sociale kringen wordt het beschouwd als een belangrijk evenement. Toen ik hun leeftijd had was het veel belangrijker. Mijn moeder, mijn beide grootmoeders en mijn over-

grootmoeders hebben daar hun intrede in de societywereld gedaan. Tegenwoordig is het gewoon een leuk feest, en ook een beetje een oude traditie. Het is onschuldig. Ze dragen mooie jurken en walsen met hun vader. Veronica probeert er een politiek gebeuren van te maken. Dat is het niet. Het is verdorie gewoon een feest en Ginny wil er blijkbaar heen.'

'Kan iedereen zich voor dit evenement inschrijven?' vroeg Harry voorzichtig.

'Nee, je hebt een uitnodiging nodig. De meisjes hebben er een vanwege hun afkomst,' zei ze simpelweg.

'Worden mensen van andere rassen of religies uitgesloten?' vroeg Harry op de man af. Nu aarzelde Olympia even voor ze antwoord gaf, terwijl Max kans zag zijn gebakken aardappelen te eten en hen tegelijkertijd met belangstelling te observeren. Hij liet de boter onbekommerd over zijn shirt druipen.

'Waarschijnlijk. Vroeger wel. Ik weet niet wat tegenwoordig hun beleid is.'

'Te oordelen naar Veronica's reactie, lijkt ze er meer van te weten dan jij. Als wat zij zegt waar is en zwarte, Aziatische en Latijns-Amerikaanse meisjes er niet heen kunnen, ben ik het met haar eens. En ik neem aan dat Joodse meisjes ook op hun zwarte lijst staan.'

'O, in vredesnaam, Harry. Ja, het is bedoeld voor de hogere kringen. Mensen doen dat al jaren. Het is ouderwets, traditioneel Amerikaans, maar dat is de maatschappijstructuur ook, en dat zijn clubs ook. Wat dacht je van clubs die geen vrouwen toelaten?'

'Ik ben geen lid van zulke clubs,' zei hij bondig. 'Ik ben rechter bij het hof van appel, ik kan me niet veroorloven

een betrekking te onderhouden met een organisatie die discrimineert, en deze is dat kennelijk. Je weet hoe ik over dat soort dingen denk. Denk je dat ze onze dochter, als we er een hadden, zouden uitnodigen als ze wisten dat je nu Joods bent?’ Dat was een interessante vraag, maar de meisjes waren niet Joods, en ze stamden uit twee machtige, bekende, aristocratische, puur Amerikaanse families. En zij en Harry hadden geen dochter. Het was dus een hypothetische vraag. Ze wist zeker dat Chauncey verwachtte dat zijn dochters naar het debutantenbal zouden gaan. Hij zou het verschrikkelijk vinden als ze niet gingen. Maar hoewel ze veel liberaler was dan haar ex-man of zijn vrouw, vond ze het nog steeds een onschuldige traditie. Ze vond dat Harry overdreven reageerde, en de meisjes ook.

‘Ik begrijp dat het discriminerend overkomt, maar het is niet de bedoeling om mensen te kwetsen, alleen maar om een stel meisjes een leuke avond te bezorgen. Ze voelen zich als Assepoester. Ze dragen een mooie witte jurk, en om middernacht is het afgelopen. Is dat zo vreselijk, zo verkeerd? Waarom moet daar zo’n heisa over gemaakt worden?’

‘Omdat het mensen uitsluit. Nazi-Duitsland was op dezelfde principes gebaseerd. Dit is een Arisch, elitair feest en de meisjes die geïntroduceerd worden, als je het zo noemt, zijn waarschijnlijk Arisch. Misschien hebben ze een paar excuus-Joden, maar het hele concept is fout, het principe is fout. Joden worden al duizenden jaren gediscrimineerd. Ik steun die traditie niet. Om in de wereld van vandaag politiek correct te zijn, zou iedereen die dat wil zich moeten kunnen inschrijven.’

‘Als dat zo was, zouden er geen clubs bestaan. Zouden er

geen particuliere scholen bestaan. Oké, noem het een club voor de bovenlaag waar hun dochters hun debuut maken. Ik begrijp alleen niet waarom dit een politieke kwestie moet zijn. Waarom kan dit niet gewoon een leuke avond voor de meisjes zijn en daarmee uit?’

‘Mijn moeder is een overlevende van de holocaust,’ zei hij veelbetekenend. ‘Dat weet je. Mijn vader was dat ook. Hun voltallige families zijn uitgeroeid door mensen die Joden haatten. De mensen die dit feest organiseren zijn racisten naar mijn idee. Het staat lijnrecht tegenover alles waar ik voor sta en waarin ik geloof. Ik wil niets met een evenement als dit te maken hebben.’ Hij praatte tegen haar alsof ze net een hakenkruis op hun keukenmuur had geschilderd. Hij ontplofte bijna, en hun zoon, die naar hen zat te kijken, zag er plotseling angstig uit.

‘Harry, alsjeblieft, maak er niet zo’n drama van. Het is een debutantenbal, meer niet.’

‘Veronica heeft gelijk,’ zei hij zacht, en hij stond op. Hij had geen hap van zijn eten genomen. Olympia had het vlees niet gesneden voor Max, dus verorberde hij zijn tweede portie aardappelen. Hij had honger. En grote mensen waren verwarrend. ‘Ik vind niet dat de meisjes moeten deelnemen aan dit feest,’ zei Harry vastberaden, ‘of jij dat nou deed of niet. Ik geef mijn stem aan Veronica. En wat jouw besluit in deze ook zal zijn, je hoeft geen moment te verwachten dat ik erbij aanwezig zal zijn.’ Hij gooide zijn servet op tafel en liep de keuken uit. Max keek zijn vader na en keek toen met zorgelijke ogen zijn moeder aan.

‘Het lijkt wel of dat feest niet zo’n goed idee is,’ zei Max somber. ‘Iedereen wordt echt kwaad.’

‘Ja, dat is zo,’ zei Olympia met een zucht, terwijl ze weer

ging zitten en hem aankeek. ‘Het is gewoon een feest, Max, dat is alles.’ Hij was de enige aan wie het nog uitgelegd moest worden, en hij was pas vijf.

‘Gaan ze daar slechte dingen doen tegen Joden?’ vroeg hij met een bezorgd gezicht. Hij wist van zijn grootmoeder dat mensen die nazi’s heetten, vreselijke dingen hadden gedaan, hoewel hij niet precies wist wat. Hij wist dat ze dat met Joden hadden gedaan en hij wist dat hij en zijn ouders Joods waren, net als zijn grootmoeder en veel van zijn vriendjes op school.

‘Natuurlijk gaan ze daar geen erge dingen met Joden doen,’ zei Olympia met een geschokte blik. ‘Papa was gewoon van streek. Niemand gaat iets tegen Joden doen.’

‘Gelukkig,’ zei Max, een beetje gerustgesteld. ‘Ze gaan nu zeker niet naar het feest, hè? Ik denk dat Ginny een nieuwe jurk wilde.’

‘Ja, dat wilde ze ook. Ik weet niet of ze gaan of niet, maar ik vind dat ze het moeten doen.’

‘Zelfs als je er geen man voor ze kunt vinden?’ vroeg Max belangstellend.

‘Zelfs als we er geen man voor ze kunnen vinden,’ zei Olympia glimlachend. ‘We willen geen man voor ze, lieverd. We willen alleen maar een paar witte jurken en een paar jongens om met ze te dansen.’

‘Ik denk niet dat papa gaat,’ zei Max hoofdschuddend, terwijl zijn moeder het vlees voor hem sneed. Ze waren de enigen aan tafel, en Olympia had geen zin in eten. Ze wist dat de vader van de meisjes een stuip zou krijgen als ze niet naar het bal gingen. Politiek gezien stond hij lijnrecht tegenover Harry. Haar oude leven en haar leven van nu, zoals gekarakteriseerd door haar beide echtgenoten, had-

den niets met elkaar gemeen. Zij was de brug tussen die twee.

‘Ik hoop maar dat papa wel gaat,’ zei Olympia tegen haar zoon. ‘Het is echt leuk.’

‘Het lijkt mij helemaal niet leuk,’ zei Max, en hij schudde ernstig zijn hoofd. ‘Ik vind dat Ginny en Ver niet naar buiten moeten komen,’ zei hij, terwijl hij zijn moeder met grote ogen aankeek. ‘Ik denk dat ze beter binnen kunnen blijven.’ Gezien de reacties van iedereen die avond, begon ze er ook zo over te denken.